

OSINT – KLUCZOWY ELEMENT NOWOCZESNEGO WYWIADU I KONTRYWIADU [ANALIZA]

Profesjonalnie zorganizowany OSINT jako element biznesu lub struktur gospodarczych, politycznych, militarnych i wywiadowczych państwa zapewnia dostęp do informacji, które umożliwiają weryfikację podmiotów i osób w każdym aspekcie.

Co to jest OSINT?

W dosłownym tłumaczeniu z j. ang. Open Source Intelligence (OSINT) należy rozumieć jako wywiad prowadzony w oparciu o źródła jawne. Jednak metody pozyskiwania i analizy informacji ewoluują wraz z postępem technicznym i rozwojem cywilizacji. Dlatego też, OSINT-u nie należy utożsamiać z klasycznym wywiadem jawnoźródłowym, który jeszcze w latach 90 ubiegłego wieku polegał głównie na analizie materiałów prasowych, telewizyjnych oraz informacji zawartych w wybranych książkach.

OSINT wykorzystywany przez globalne, profesjonalne agencje rządowe to nie tylko, jak niektórym się wydaje, systematyczne przeszukiwanie zasobów Internetu z wykorzystaniem powszechnych przeglądark i Krajowego Rejestru Sądowego. To przede wszystkim element schematu funkcjonowania nowoczesnych służb specjalnych posiadających dostęp do tworzonych od dziesięcioleci baz danych i archiwów. OSINT jest kompleksowym systemem wykorzystującym cyfryzację świata. Profesjonalnie zarządzany zapewnia użytkownikom dostęp do zgromadzonych w serwerach danych m.in.: z baz typu PESEL, kont bankowych, naszych transakcji finansowych, podróży lotniczych, danych biometrycznych, informacji o zarejestrowanych pobytach w miejscach wykorzystujących system rozpoznawania twarzy, logowań IP naszych komputerów, publikacji i aktywności w mediach społecznościowych oraz danych dostępnych z telefonów komórkowych.

OSINT ku zaskoczeniu to również system algorytmów umożliwiających wyszukiwanie i monitorowanie aktywności osób unikających korzystania z Internetu, w tym płatności elektronicznych. Tak więc nowoczesny OSINT sprowadza się nie tylko do uzyskiwania informacji ze wszelkich dostępnych otwartych źródeł, ale poprzez ich analizę zapewnia dostarczanie wiarygodnych raportów do ośrodków decyzyjnych.

Na szczeblu rządowym, administracji państwowej OSINT może skutecznie wspomagać proces wypracowania kluczowych decyzji strategicznych co do dalszych działań politycznych lub wojskowych. Korzystanie z raportów i analiz OSINT w biznesie pozwala na wypracowanie kompleksowych strategii biznesowych, rozpoznanie rynku a także badanie wiarygodności kontrahentów.

OSINT w biznesie

Wiedza o rynku, jego potrzebach, trendach, ryzykach niejednokrotnie decyduje o sukcesie w negocjacjach, inwestycjach, produkcji. Dzięki prywatnym firmom consultingowym, detektywistycznym oraz wywiadowniom gospodarczym współczesne podmioty gospodarcze mogą korzystać z

dotychczasowych narzędzi do niedawna zastrzeżonych tylko dla instytucji państwowych.

Jedną z możliwości jest tzw. weryfikacja klientów, kontrahentów i pracowników. Jest to wciąż często bagatelizowana lub pomijana przez świat biznesu forma potwierdzenia podstawowych informacji, czy dany podmiot, z którym mamy podpisać umowę „istnieje” w rzeczywistości, kto może go faktycznie reprezentować, jak wygląda jego obecność na rynku, czy pracownik podał rzetelne informacje w swoim CV, itp. Raporty oczywiście mogą być znacznie bardziej rozbudowane i zawierać nie tylko informacje, ale również ich analizę w zakresie zleconym przez klienta.

Wielu przedsiębiorców poza aspektem wypłacalności potencjalnego partnera biznesowego może być zainteresowana np.: ochroną swojego wizerunku, bieżącym monitorowaniem prowadzonej kampanii medialnej oraz informacjami kluczowymi dla właściciela lub firmy, jakie pracownicy udostępniają w mediach społecznościowych i Internecie. W tym przypadku właściwe wykorzystanie możliwości OSINT wpływa na zdefiniowanie ryzyk inwestycyjnych, bieżący monitoring potencjalnych zagrożeń (związanych np. z ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa, procesu technologicznego, wartości kontraktu, kluczowego know-how, itp.) oraz umożliwia natychmiastowe reagowanie na występujące kryzysy.

Zagrożenia jakie niesie OSINT

Korporacje międzynarodowe, fundusze inwestycyjne i wywiady strategiczne korzystają z OSINT w sposób zaawansowany i profesjonalny. W przeciwieństwie do średnich firm, a także słabych państw mają one dostęp do oprogramowania, globalnych i stworzonych przez siebie baz danych, które już na wstępie zapewniają im przewagę informacyjną. Dlatego też, będąc na „szczycie piramidy” z dostępem do strategicznych informacji gospodarczych, politycznych i militarnych mają przewagę nad pozostałymi, której nie wahają się wykorzystać nawet kosztem sojuszników. W tym przypadku nie chodzi tutaj tylko o pozyskiwanie informacji, ale przede wszystkim ich generowanie i redystrybuowanie, ponieważ znacznie potężniejszym narzędziem niż przewidywanie (lub „zaklinanie”) przyszłości jest wpływanie na nią oraz jej tworzenie (kreowanie?). Służy do tego m.in. dezinformacja.

Wieloletnie operacje dezinformacyjne są niebywale trudne do wykrycia, jeszcze trudniej im przeciwdziałać a wbrew powszechnej opinii nie są zabawą tzw. „smutnych panów ze służb” tylko codziennym elementem wpływającym na naszą rzeczywistość polityczną, gospodarczą i militarną.

Planowanie operacji ma miejsce na wiele lat przed efektem finalnym. Składa się na to rozpoznanie możliwości OSINT stosowanych powszechnie tj. rozpracowanie systemu reagowania, zbierania informacji i ich analizy a także wykorzystania rozpracowanych źródeł wywiadowczych przeciwnika lub sojusznika. Operacja polega na systematycznym, wieloletnim, spójnym procesie zamieszczania odpowiednich treści, zdjęć, filmów w sieci, wydawania książek, zamieszczania artykułów prasowych, publikacji prac naukowych, z których będą korzystać OSINT-owi eksperci przeciwnika lub sojusznika. Jeżeli ich raporty będą tworzone na podstawie tych informacji (niejednokrotnie prawdziwych, mających uwiarygodnić na przyszłość dane źródło), to w sposób naturalny zaczną uwiarygadniać prowadzone w stosunku do siebie wrogie działania.

Powyższe nie jest raczej niebezpieczeństwem dla bieżącej działalności biznesowej średnich lub większych firm, natomiast jest zagrożeniem dla państwa, biznesu oraz społeczności zamieszkującej określony obszar. Znając cykle wyborcze a także, nastroje społeczeństw można wpływać na wyniki wyborów, przebieg protestów, generowanie podziałów społecznych, podważanie autorytetu i kompromitowanie wybranych osób a także decyzje dotyczące strategicznych inwestycji rządowych. Z kolei z punktu widzenia globalnego biznesu (którego kapitał wbrew obiegowym opiniom, ma zazwyczaj określoną narodowość) dezinformacja jest nie tylko doskonałym narzędziem spekulacyjnym, ale również oddziałującym na postawy i programy społeczne, postulowane zmiany

prawa oraz preferencje konsumentów.

Konkluzja

OSINT jest kluczowym elementem w systemie zarządzania nowoczesnym przedsiębiorstwem lub państwem. Często jest niedoceniany, co może mieć związek z mentalnością niektórych biznesmenów jak i pracowników administracji państwowej. Co sądzić o sytuacji, w której przedsiębiorca planuje podpisanie wartej kilka milionów złotych umowy, a oszczędza na zatrudnieniu dobrego prawnika i zamówieniu profesjonalnej usługi z zakresu OSINT? Co sądzić o wywiadzie danego państwa, którego oficerowie przepisują publikacje medialne w swoich raportach jako pozyskane w trakcie działań służbowych, a w dobie powszechnego systemu monitoringu, oprogramowania umożliwiającego rozpoznawanie twarzy, paszportów biometrycznych i stałej obecności telefonów komórkowych trzymają się uparcie schematów ze wczesnych lat 90 i tzw. tras sprawdzeniowych?

Profesjonalnie zorganizowany OSINT jako element biznesu lub struktur gospodarczych, politycznych, militarnych i wywiadowczych państwa zapewnia dostęp do informacji, które umożliwiają weryfikację podmiotów i osób w każdym aspekcie. Wykorzystanie raportów OSINT w biznesie może wpłynąć z korzyścią do przygotowania strategii inwestycyjnej lub uchronić podmiot gospodarczy przed niepotrzebnymi stratami. Dobrze wyszkolony zespół OSINT umiejscowiony w jednostkach administracji państwowej nawet przy ograniczeniach wynikających z możliwości technicznych i finansowych danego państwa, znając możliwości globalnych potęg może przeciwdziałać negatywnym skutkom dezinformacji prowadzonej przez przeciwników. W dobie cyfryzacji OSINT jest jednym z kluczowych elementów skutecznie działającego nowoczesnego wywiadu i kontrwywiadu. Umożliwia nie tylko wstępne rozpoznanie i przygotowanie operacji służb specjalnych, ale również odpowiednie zarządzanie i planowanie dalszymi działaniami pionów operacyjnych.

Autor: Michał Stachyra - wiceprezes Fundacji Instytutu Bezpieczeństwa i Strategii

Pełna wersja tekstu została opublikowana na stronie Fundacji IBIS: [OSINT - skuteczne narzędzie dla biznesu i administracji państwowej w dobie cyfryzacji świata](#)